

DÉLMAGYARORSZÁG

79. évfolyam, 184. szám
1989. augusztus 7., hétfő

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGEDI LAPJA

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ára: 4,30 forint

Élni kell

Szokatlan az előzékenység és a gyorsaság: mire kiszállok az autóból, már lecsavarta tank-sapka tetejét, s már tölti is az üzemanyagot a gépbe a benzinkutas — valahol az Alföldön. Szinte véletlenül kapom csak a pillantásom a számlálóra, de már sok-sok liter a tankban, mire tudatosodik bennem: valami nem stimmel. Tele a tartály, amikor összeáll a kép: az előttem, a kút túloldaláról tankolt páciens után nem nullázta le a kutas a szerkezetet, hanem egyből fordult az én autómhoz, ezért volt az előzékenység feltűnt gyorsaság. Nem kell sokat vitázunk. Hogy nem először csinálta e trükköt, a kezelő, abból is látszik, hamar enged négyszáz forintot a végösszegből. Azért hozzátesszi, ha rájönnek, hogy tévedtem, vigyem vissza a pénzt. Nem viszem vissza, mert közben azt is kiszámolom, tizenhét litert kellett volna fogyasztania az autónak, hogy beleférjen annyi benzin, amennyit fizettetni akartak velem. S ez még egy Zsigulínál is sok, noha nem az a kifejezetten benzin-takarékos típus.

Rég látott külföldi rokonommal egy pesti vendéglő az első célpont a repülőtér után. Beszédén nem; reakcióin azonban észrevehető, hogy nem itthon élte meg az utóbbi évtizedeket, s hogy ezt a pincérek is egyből felmérték, az a számlán látszik meg. Pontosan a kétszeresét fizettetik velünk a valós fogyasztásnak. Hogy lehetnek ilyen felületesek? — kérdezi nagybátyám, s megdöbben, amikor szándékos csalásról világosítom föl. De hát, azzal rontják a hírnevüket! — teszi következő naiv megjegyzését.

Kishajóval kelünk át a Dunán. Szükségük van a jegyre? — kérdezi a jegyszedő, a választ azonban már nem is várja, teszi az érintetlen jegyeket a többihez. A „bejártatott” autók már nem az ötvenforintos jeggyel érkeznek, hanem húsz-harminc forint készpénzzel. Az újra eladott jegyek árával együtt gyarapszik a saját kassza.

Napról napra újabb történetekkel egészíthetném ki a gyűjteményt — hol, s hogyan csálnak. S még nem szóltam a nyaralóhelyeken, főként a Balaton körül zajló tömeges méretű rablásról, amihez az irreális árak csak az alap, a további csalások képezik a fizetésből és esetleg tisztességesen élők számára elképzelhetetlen nagyságú bevételek további részét. „Esetleg”, mondom, mert hát nemcsak azok körében lett teljesen általános a csalás, az ügyfelek gátlatlan megrovódása, akik közvetlenül pénzzel bánnak. Egy ki mit tud? — mozgalom a széles néprétegek körében is elterjedt, a ki mit tud — lopni, a munkahelyéről, vagy bárholonnan. Minél többen vesznek részt ebben a mozgalomban, annál könnyebb egymásnak erkölcsi felmentést adni, elszámolni a „szerzett” javakkal, no meg, benevezni egy másik játékba, ami abból áll: ha te lopsz nekem ezt, én lopok neked azt.

Az esetenként meglevő, de nyilvánosság előtt még szegyeült lopási hajlamok akkor gerjedtek ily nemzeti méretű tolvajlássá, amikor az emberek számára nyilvánvalóvá vált a nagyban csálók szűkebb rétegének ténykedése. Az a réteg nem csak pénzzel dolgozik, vagy ha igen, sokkal nagyobb összegek forognak: cserébe egy egyetemi felvételt, egy jó állást, egy kiutalt lakásért, egy kedvező ítéletért... De ezek a dolgok egymás között is képezhetnek cserealapot. Az első fokozat az: ha te elhiszed nekem amit én hazudok, én is elhiszem neked, amit te hazudsz.

Súlyos gazdasági válságunknál is sokkalta tragikusabb erkölcsi válság mélységeibe zuhantunk. Feltételezzük optimistán, hogy a gazdasági gondokat egyszer leküzdjük. Azt az erkölcsi rombolást azonban, ami negyven év alatt végbement ebben az országban — jó ha évtizedek alatt helyre lehet hozni. A tüzzel-vassal irtott vallásos közösségek, az istenhívó emberek megfélemlítése — ami távolról sem csak az átkos ötvenes években zajlott e tájon —, is csak erősítette e folyamatot. A pótlásként rendelt úttörő — és főként az ifjúkommunista-mozgalom nemhogy helyettesítője nem volt a korábbi intézményeknek, de katalizátora a felnöttek válás idején kiteljesedő bomlási folyamatoknak. Ennek eredménye, hogy manapság gyermeke lelki üdvéért aggódó szülő már félve adja fiát, lányát az állami megőrzőként funkcionáló bölcsődébe, óvodába, és retteg, hogy lesz képes kompenzálni az iskolai hatásokat.

Évtizedeket emlittem az imént, mint ami szükséges a tisztességhez — visszataláláshoz. Már persze, ha most elkezdzenék valamit. Például, a kormányzati döntések lennének annyira átgondoltak, hogy ne kellene egy vendéglátónak azt gondolni: egy év alatt ki kell szívni az üzletből, ami benne van, mert ki tudja, mi lesz utána. Hosszú távra tervezést azonban csak akkor lehet a kisembertől várni, ha a nagypolitika is képes előre tekinteni, ha nem napi érdekeknek megfelelően csúri-csavarja a jogszabályokat. S persze, ha nem játssza ki egymás ellen a különböző rétegeket. Mint tette ezt nemrég a benzin áremelésével. A nemzeti vagyon részének tekintendő úthálózat fejlesztését az amúgy is évről évre jobban megsarcolt autósokkal megfizettetni körülbelül olyan bürokrata elgondolás, mintha az orvosi rendelőket a náthás emberekkel, a postát a levelezgetőkkel, az iskolákat a leendő diákok szüleivel építenék fel.

Aki tehát az örsznépi lopás, csalás, rablás során valamelyes erkölcsi felmentést azzal keres magának, hogy följebb mutogat — bőven talál példát. De sokaknak elég az önfelmentéshez, ha azt ismételtetik: élni kell!

Már mindegy, milyen áron?

Dalogh Tamás

Már a hosszabbításon gondolkoztak

Döntés az utolsó pillanatban

Az 1-es számú választókerület képviselője: Raffay Ernő

Szombat reggel. Úgy 7 óra lehet. Csöndes a város, semmi nem utal arra, legalábbis a felszínen, hogy egy választás második fordulójának napja van. A választási elnökségnél a tanácskaszán néha megcsörren ugyan a telefon, de különben itt is csönd van. Legföljebb annyit lehet megtudni: információk szerint e reggeli órák is már valamivel többen adták le voksukat a szavazatszedő bizottságoknál.

Algyő 8 óra tájban szinte üres. Az iskola előtt néhány autó és ember. Dinynyét árulnak egy teherautóról: azt veszik. A szavazókörben éppen senki sincs, csak a bizottság. Ahogyan érzik: többen jöttek, mint az első fordulóban ilyen tájt.

Hárman érkeznek egyszerre. Két idős és egy fiatalabb asszony.

— Kire szavaztak?

— Mindenki, ahogy a szíve diktálta — érkezik a kiterő válasz egyiküktől. A másik rákontráz:

— En az MSZMP jelöltjére, Miklós Károlyra. De ő nem — mutat társára. — Tudom, nem vele szimpatizál!

A fiatalabb asszony annyit tesz hozzá:

— En a változás mellett vagyok. Ez így nem mehet tovább. Bent laktunk Szegeden, el kellett cserélnünk a lakást egy kis algyői ház-

Az utolsó pillanatig kétséges volt, hogy sikerült-e képviselőt választani a szombati pótválasztáson, a szegedi 1-es számú kerületben. A választási elnökség este 6 óra után néhány perccel összesített adatai szerint, végül is a szavazásra jogosultak 50,22 százaléka adta le voksát. Később, a szavazatok értékolése után a végeredmény Raffay Ernő (MDF) nagyarányú győzelmét mutatta. Ő lett tehát az 1-es számú választókerület képviselője.

Erdemes egy táblázatban összehasonlítani az első és a második választási forduló adatait.

	július 22.	augusztus 5.
szavazott	45,2%	50,22%
Dobozy Levente	39,1%	16,08%
Miklós Károly	—	22,05%
Raffay Ernő	59,4%	61,87%

ra. Négy gyereket neveltek, bent, a városban már éhen haltunk volna. Nekem az a gondom, hogy ősszel hogyan fogom iskolába küldeni őket...

Algyőn szemmel láthatóan inkább az idősebb korosztály érkezik az urnákhoz. Tápen is hasonló a helyzet. László Iván szerint, aki az egyik szavazatszedő bizottságban dolgozik:

— Talán mert az idősebb korosztály még az ötvenes években megszokta: baja lehet abból, ha nem megy el szavazni. Kényszernek is érzi, no meg tán a lelkiismerete is jobban diktálja, hogy leadja voksát.

Különben minden szavazókörben úgy vélik-érzik-e, már délelőtt, hogy többen mennek szavazni, mint az első fordulóban. Ezt

szélezte a választás tisztaságát.

A „kire szavazott” kérdésre csak kevesen voltak hajlandóak válaszolni különben a szavazókörből kifelé jövet. De azt majd mindenki elmondta: a változásokra voksolt.

Már este fél hat lehet, mire a választási elnökség ismerteti a 4 órai adatokat. Eszerint még mindig nincs meg az 50 százalékos részvétel. Már azt fontolgatják, hogy azokban a körzetekben, ahol a szavazatszedő bizottságok jónak látják, este 7-ig meghosszabbítják a nyitva tartást. Aztán, 6 óra után néhány perccel — a folyamatosan érkező telefoninformációk alapján — Magyarossy József bejelenti: a részvétel 6 óráig elérte a szükséges arányt. A szavazásra jogosultak 50,22 százaléka adta le voksát. Megkönnyebbülés és feszültség keveredik az arcon. Hiszen csak annyi dőlt el: lesz országgyűlési képviselője az 1-es körzetnek. Azt még nem tudni: ki lesz az? Igaz, mindenki Raffay Ernő győzelmét sejtí, aztán összeáll a végeredmény. Raffay Ernő (MDF) fölünyes győzelméről vallanak az adatok, s szinte mindenkit váratlanul ér Dobozy Levente alacsony szavazati aránya.

(Összedállításunk a 2. oldalon folytatódik.)



Tápé, Honfoglalás utca



A Tabán óvodában, Felsővároson

Véget ért az V. ifjúsági evezős vb

Elégedetlen Thomas Keller a FISA, a nemzetközi evezős szövetség elnöke: nem fogom javasolni a Gróf Széchenyi István evezőspályát a legközelebbi világ bajnokságra... Amikor rákérdeztem, miért, tömören válaszolt: kevés a hat pálya, fúj a szél. Mikor is bocsánatkérés közepette emlékeztettem az elnök urat arra, hogy számtalan világ bajnok csak a legjobbakat mondta erről a szélcsendes pályáról, erre úgy válaszolt, hogy neki is ez volt a véleménye eddig, ám így közelről látva, más a benyomás. Keller úr véleményem elfogadom, de én jobban hiszek Wichmann Tamásnak, a kilencszeres kenus világ bajnoknak. (Tudósításunk a döntőkről a 6. oldalon.)



Aranyérmes öröm — Az elnök gratulál